

1/4 and et Poven; men for alle de Godseiere, som have skøbt deres Eiendomme fornylig, vil det være overordentlig håardt, om der skal fradrages dem 1/3 af Bærdien; det vil neppe kunne forsvares for deres Bedkommende. Der var fremkommet et Forslag i Udvalget fra et enkelt Medlems Side, som jeg ogsaa havde tilkiøbt, men da det blev afskaldet af Forslagsstilleren, fandt jeg mig paa Grund af min personlige Stilling ikke foranlediget til at fastholde det. Det gik ud paa at lade 1/3 gjælde for de med fideicommissariff Baaud belagte Eiendomme og kun fordre 1/4 afdraget for de frie Godsets Bedkommende. Der kunde ikke siges saa ganske Lidt til Fordeel for den Tanke; men jeg fandt mig dog som sagt nærmest paa Grund af min personlige Stilling ikke foranlediget til at fastholde det. Hvad Forslaget under Nr. 1 angaaer, tillægger jeg det ganske vist ikke nogen overordentlig stor Betydning, men jeg har dog ikke kunnet være med til at stille det og kan heller ikke stemme derfor. Jeg troer nemlig uvertimod den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, at det snarere vil give Anledning til Agitation end forhindre den. Det vil give en Andtæning paa, om man dog ikke skulde kunne finde ud her eller der, at et Huus er Fæstetvang undergivet. Jeg troer nu, at man vil kunne lede Landet rundt uden dog at kunne finde noget Saadant, saa allerede af den Grund finder jeg ikke, at det har nogen praktisk Betydning; men just fordi det forekommer mig snarere at kunne give Anledning til Agitation end forhindre den, kan jeg ikke stemme derfor. Den ærede Ordfører for dette Forslag gav en lang Udvikling for at begrunde, at man dog ikke saaledes uden Videre kunde sige, at en Gaard i Gudsforbindelse og et Sted, som var Fæstetvang undergivet, vare synonyme Begreber. Det kan maaskee være; det kommer jo nemlig derved an paa, hvad man forstaaer ved en Gaard. Skal man derved forstaae, hvad der paa den enkelte Egn kaldes Gaard og Huus, ja saa kommer man ubetinget til det Resultat, at den ærede Forslagsstillers Forslag er nødvendigt; men jeg troer, at man kan gaae ud fra, at en Gaard paa et Gods er ethvert

Sted, som er Fæstetvang undergivet, ligegyldig om det har 10 eller kun 1 Ed. Hartorn, ja, jeg vil ikke benægte Mølligheden af, at en Gaard kan have under 1 Ed. Hartorn. Hvis nemlig bedkommende Sted forend den nye Matrículs Indførelse havde 1 Ed. Hartorn eller derover, kan det selvfølgelig ikke blive fritaget for Fæstetvang, fordi det ved den nye Matrículs Indførelse blev ansat til under 1 Ed. Hartorn, ligesom paa den anden Side et Sted, der før den nye Matrículs Indførelse maaskee havde lidt under 1 Ed. Hartorn og var frit for Fæstetvang, ikke bliver Fæstetvang undergivet, fordi det maaskee ved den nye Matrículs Indførelse bliver ansat til over 1 Ed. Hartorn. Eiendomsforholdene forandres ikke, fordi man skyldsetter Eiendommen paa en noget forandret Maade; dette er tydeligt og klart i begge Tilfælde. Hermed skal jeg foreløbig slutte.

Winther: Det er ikke uden stor Overvindelse, at jeg har kunnet stille mig paa det Standpunkt, hvorpaa jeg staaer ved Forhandlingerne i Udvalget om denne Lov. Jeg har imidlertid meent, at under den stærke Devegelse, som finder Sted i Landet i Anledning af dette Spørgsmaal, vilde det være noget uansætteligt for Enkeltmand at gribe forstyrrende ind i en Bestræbelse, der gjøres med saa megen Alvor fra en vis Side. Jeg har derfor gjort mit Yderste for paa det foreliggende Grundlag at søge en taalelig Løsning af dette vigtige Spørgsmaal. Jeg har dernæst bestræbt mig for ikke i Udvalget at sinke Sagen ved lange Udviklinger af mine Anskuelser, fordi der siden vil kunne komme et Standpunkt i denne Sag, hvor man kan blive nødt til at forlade dette Grundlag. Der foreligger da et andet, der, som jeg udtalte ved Sagens forelæggelse, staaer som Reserve for en Afgørelse, der ganske vist vilde være heldigere, hvis den kan naaes, og at den kan naaes, dervom tvivler jeg ikke, naar det viser sig, at denne Haandsrækning til Godseierne ikke vil blive modtaget som den bør, som en overordentlig Dpoffelse fra Statens Side for at tilfredsstille dem og for at faae løst et Forhold, som har vrist sig ikke mere at være